

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krono.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Vsem p. n. predsedništvom gospodarskih zadrug in izvoljenim odposlancem teh zadrug. — Subvencijski merjasci. — Nov avstrijski agrarni program. — Kako se oceni škoda, ki jo je naredila na sadnem drevju divjačina. — Draginja mesa. — Ali sta napredek in strokovna izobrazba našim kmetom potrebna? — Kako se lahko ogradijo zemljišča. — Koledar za pokončevanje škodljivcev na sadnem drevju. — Tržna poročila. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Vsem p. n. predsedništvom gospodarskih zadrug in izvoljenim odposlancem teh zadrug.

Ker bo zasedanje visokega štajerskega deželnega zbora trajalo najbrž do 23. marca t. l., se je zdelo osrednjemu odboru primerno, da se vrši

84. občni zbor

kmetijske družbe

še-le 3. in 4. aprila t. l.

Začetek 3. aprila ob 4. uri popoldne.

V Gradcu, 1. marca 1907.

Osrednji odbor

c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Predsednik:

Attems, l. r.

Glavni tajnik:

Juvan, l. r.

Subvencijski merjasci.

Cenjenim članom naše družbe javljamo, da se je že naročilo 300 občinskih merjascev in da zato ne moremo sprejemati nadaljnjih vplačil.

Ob enem prosimo, naj nas naročevalci ne silijo vedno z dopisi in urgencami, ker je samoumevno, da izvršuje družba vsa naročila kakor hitro ji je mogoče, v oni vrsti, kakor so ji došla.

V Gradcu, 28. februarja 1907.

Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe za Štajersko.

Nov avstrijski agrarni program.

Strokovni list, kakor je naš, pač sme opozoriti na dejstvo, da bodo bodoče splošne volitve v državni zbor velikega pomena za naše kmetijstvo, če drugače ne, vsaj za to, ker bo pripeljala volilna reforma kmetijstvo do izkušnje, ali se bo pokazala njegova celokupnost in solidarnost ali ne. Kmetovalec pa mora misliti, brati, poslušati in se posvetovati, da bo vedel, komu sme poveriti zastopanje svojih interes v državnem zboru. Ta naloga do sedaj ni bila lahka, ker naše kmetijstvo doslej ni imelo obširnejšega skupnega programa, ki bi ga pod vodstvom centrale lahko vsi kmetje in zastopstva, ne meneč se za strankarsko politiko, zasledovali in se za strankarsko politiko, počasi udeležili. Tako je moral priti vsak kmet zase na čisto glede vprašanja: Koga

naj odpošljem, da sodeluje pri državni postavitvi, kdo ga naj zastopa in ktere najvažnejše zahteve mora dotični zastopati. Iz tega razloga nam postane jasna obžalovanja vredna razcepljenost, ki se je med našimi kmeti pokazala posebno pri volitvah.

Temu zlu je odpomogla agrarna centrala s tem, da je izdelala in objavila program, ki vsebuje v 28 točkah vse zahteve, ki jih mora postaviti avstrijsko kmetijstvo v novem državnem zboru. Te zahteve so tako formulirane, da jih lahko zastopajo ne-le vse gospodarske strokovne korporacije in društva, ampak tudi vse politične stranke, ki jim je kaj do tega, da se ohrani naše kmetijstvo.

S tem je stopila agrarna centrala, kateri moramo biti hvaležni za marsikateri uspeh, ki ga je doslej že dosegla, v novo dobo svojega delovanja in naši kmetje morajo sedaj pokazati, jeli so gospodarsko-politično dovolj zreli, da vedo, kako se bodo morali ravnati, da bodo dosegli kak uspeh s temi zahtevami. Seveda ne smemo pozabiti, da lahko naša centrala vsem avstrijskim kmetom samo izdelala program, ki je v tem slučaju vsem skupen. Izvesti pa ga ne more, če ne strmi pri volitvah vsak kmet za tem, da dopomore takim kandidatom do zmage, o katerih ve, da bodo z vsemi močmi delali na to, da se te zahteve tudi izpolnijo. Če bomo to dolžnost zanemarjali, potem se ne smemo čuditi, če bo ostal ta program samo pobožna želja na papirju, slabe razmere v gospodarstvu pa bodo ostale take kakor doslej in se ne bodoboljšale, ker to ne bo mogoče.

Današnje časovne razmere zahtevajo naravnost od nas, da se gospodarstvu hitro in korenito pomaga. Že obseg tega programa nam kaže dovolj jasno, koliko se je doslej zanemarilo na tem polju in koliko se še moraboljšati. To pa se lahko zgodi samo z delom, ki odločno in dosledno strmi za enkrat določenim ciljem. In to delo morejo izvršiti samo možje, o katerih vemo, da so odločni agrarci, ki ne gledajo ne na desno ne na levo, ampak grede trdno in možko naprej po poti, ki jim jo določa jasen in razločen program centrale. To je navodilo za bodoče volitve, ki so ga morali postaviti gospodarski strokovnjaki in kmet, ki se bo ravnal po njem, ne bo delal samo v

svojo lastno korist, ampak tudi v korist potomcev, k blagru celega svojega stanu; tako bo neposredno odločal o koristi cele države. V sledečem priobčujemo program agrarne centrale, kterege se mora vsak kandidat kmečkih skupin držati in na kterege ga morajo njegovi volilci takorekoč zapriseči:

1. preveč zadolžena kmetska posestva naj se razbremenijo in naj se s primernimi odredbami in postavami poskrbi za to, da se trajno ohranijo;

2. naj se revidira davčni sistem, ki temelji na popolnoma napačni podlagi, pred vsem naj se odpravi popolnoma neopravičljivi in neopravičeni zemljiški davek in zato naj se išče odškodnine s tem, da se uvede progresivni davek na dohodke, tantijeme in dividende;

3. naj se osnuje postava zoper kosaenje zemljišč;

4. naj se s postavami zavaruje planšarstvo;

5. naj se preustroji koalicijski zakon, da se odpravijo škodljive strani pri kartelih in stavgah;

6. naj se dodatno izda naredba k postavi o reformi borze z ozirom na igro avstrijskih državljanov na budapeštanski žitni borzi z žitom in moko; naj se postavno prepovedo predizprodaje sladovin;

7. da se zavaruje in lahko napreduje naša živina, naj se popolnoma prepove uvoz živine in mesa iz okuženih ali sumljivih dežel; naj se balkanskim državam ne dajo nobene koncesije glede obmejnega prometa;

8. naj se določi v smislu našega carinskega tarifa, da se naj plačuje samo za one masti, ki služijo ljudem v hrano, za izdelovanje rastlinskih masti in s kterimi se ne dajo ponarejati živalske masti, ali ktere so se denaturirale, za 100 kg manj carine ko 35 K; s tem bi se odpravila nevarna konkurenca, ki jo delajo rastlinske, uvožene masti naši doma pridelani živalski masti;

9. pri nemški vladi naj se odločno protestira proti nepravilnemu postopanju pri računanju carine za ječmen z ozirom na sladni in krmilni ječmen; naj se uvedejo uvozni listki, veljavni za kolonijalno blago pri izvažanju sladnega ječmena;

10. naj se glede inozemstva uvede in vodi primerna politika pri transportnih tarifih, da se obvaruje avstrijsko kmetijstvo

in logarstvo pred škodljivo inozemsko konkurenco; k inozemstvu naj se šteje v tem slučaju tudi Ogrska;

11. zasebne železnice naj se poddržujejo, da se s tem doseže enoten tarif, ki bi omogočil večji promet pri domačih izdelkih;

12. naj se odpravi stacijska pristojbina za vse gospodarske izdelke in vse izdelke, ki spadajo v to industrijo;

13. naj se preosnuje agrarna sekcija v državnem železniškem svetu s posebnim ozirom na avstrijsko gospodarstvo in združništvo;

14. naj se po možnosti podpira gospodarstvo in logarstvo s tem, da se zvišajo dotacije poljedelskega ministrstva v državnem proračunu;

15. naj se odloči Ogrska gospodarsko od nas in naj se naše tozadevno razmerje k njej določi na podlagi trgovinske pogodbe;

16. naj se razdeli avstrijsko-ogrška banka;

17. naj se razdele dohodki iz carine po razmerju, ki je primerno uvoznim razmeram obeh državnih polovic;

18. naj se podpira aprovizacija mest s tem, da se, kolikor je mogoče, podele državne podpore in da se izdajo primerne odredbe;

19. naj se skuša rešiti že tako dolgo pereče gospodarsko vprašanje delavcev in poslov in naj se zabrani, da bi se zbiral proletarijat po mestih; naj se dvigne gospodarstvo in blagostanje na deželi, da ne bodo ljudje tako trumoma hiteli iz dežele v mesto;

20. naj se reformira naša rudarska postava s posebnim ozirom na planšarstvo in logarstvo; naj se poskrbi s primernimi odredbami za to, da se zemljišča, ki so opustela vsled rudarstva, zopet okultivirajo;

21. naj se reformira vodna pravica, da se bo s tem podprlo osuševanje in namakanje zemljišč in regulacijske stavbe;

22. naj se pri imenovanju dosmrtnih članov v avstrijsko gosposko zbornico ozira ravno tako na avstrijsko gospodarstvo in logarstvo, kakor na industrijo, umetnost in znanost;

23. naj se vpliva na gosposko zbornico, da bo vendar enkrat dobila postavno veljavo predloga poslanske zbornice glede rejoniranja pese.

Kako se oceni škoda, ki jo je naredila na sadnem drevju divjačina.

Letošnja huda zima je v marsičem imela tudi za naša sadna drevesa slabe posledice. Posebno hudo bomo občutili škodo, ki jo je naredila na našem sadnem drevju divjačina. Marsikteri sadjerejec stoji v spomladi obupan pred svojimi sadnimi drevesi, ki jih je divjačina poškodovala ali, kar se godi tudi semtertje, posebno, če so zime tako hude, kakor je bila letošnja, popolnoma uničila.

V nekterih slučajih si je sadjerejec sam kriv, če ni dovolj zavaroval svojih dreves; navadno pa ne more posestnik, posebno v onih krajih, kjer je mnogo velike divjačine, popolnoma zavarovati svojih dreves, tako, da bi bila vsaka škoda izključena. Sedaj prideta lastnik dreves in imetnik lova v zelo neprijeten položaj,

da razsodita, kako se naj ta škoda ceni, da se pravilno in pravično povrne.

Naj navedemo tukaj § 75. štajerske lovske postave iz 21. septembra 1906: Škoda, ki jo je naredila divjačina v sadunosnikih, vrtilih za zelenjavo ali cvetlice, v drevesnicah ali na samoti stoječih drevesih, se mora samo tedaj povrniti, če je dokazano, da se je poškodovanje zgodilo v kljub vsem varnostnim napravam, ki jih je storil posestnik za varstvo dreves, in ki jih navadno vsak dober gospodar rabi. Take naprave so pri mladih drevesih 120 cm visoko obvezovanje debla s slamo in zavarovanje debla z drevesnimi koši iste višine, ki branijo divjačini, da ne more priti do debla. Po besedilu te točke ni zadostno varstvo, če se namaže debla, oziroma skorjo dreves z različnimi sredstvi, n. pr. apnom, živalskim blatom, krvjo ali s čim sličnim.

Ocenjevanje škode, ki jo je naredila divjačina na sadnem drevju, ni tako preprosto in lahko, ker so mnenja o vrednosti različnih sadnih dreves zelo različna. Zato nastanejo pri takem ocenjevanju večkrat nesporazumljenja in naravnost prepri, ki se morajo navadno še reševati pri sodnji. Oni, ki ga pokličejo, da oceni tako škodo, ima zelo sitno in težavno stališče, ker se trudi, da bi bil pravičen obema strankama. Da se temu odpomore, oziroma, bolje rečeno, da se dobi nek navod za slučaje, kjer gre za deloma poškodovana ali popolnoma uničena drevesa, hočemo premotrivati vprašanje, kako se naj ravna v takih slučajih, oziroma, na kaj se mora pri tem najbolj paziti. Ocenjevanje vrednostne koristi takega drevesa je ravno tako važno kakor pravilno ravnanje in negovanje drevesa. Če hočemo vrednost vsaj približno določiti, se moramo ozirati na sledeče reči: na vrsto, starost, zdravje, sorto, plodovitost lego, obliko drevesa, ali je visoko, srednje ali pritlikavo. Ravno tako se morajo vračunati stroški, ki smo jih imeli z drevesom prva leta s tem, da smo drevo kupili, vsadili in negovali. Najprej nam bo treba ločiti drevesa v dve skupini: 1. v ona, ki še niso prinesla nobenega sadu in 2. v ona, ki so že plodovita. V drugi skupini moramo ločiti drevesa, ki so še mlada in ki torej nosijo vsako leto več sadu, ki torej še niso prekoračila prve polovice svoje najvišje starosti in taka, ki so že prekoračila prvo polovico svoje najvišje starosti. Srednja starost, ki jo drevesa lahko dosežejo in še nosijo sadje, je približno taka: za jablane 70 let, hruške 80 let, sladke črešnje 50 let, višnje in kisle črešnje 40 let in slive 30 let.

Škoda, ki jo naredijo zajci, spada navadno med 1. vrsto, le izjemoma se zgodi tudi na drevesih 2. vrste. Popolnoma drugačne so razmere tam, kjer dela škodo velika divjačina. V teh slučajih se mora navadno računati drevesa iz obeh skupin.

Drevesa, ki še ne rodijo, ocenimo tako, da si računimo stroške, ki smo jih doslej imeli z njimi. K tem še dodamo vse poznejše vrednosti in letni prirastek, ki pa se računani za dvakrat toliko let, kolikor jih drevo že ima, in sicer za to, ker mora gospodar sedaj na novo začeti in pride še le čez dvakrat toliko let do vrednosti, ki bi jo drevo takrat imelo, če ga divjačina

ne bi poškodovala. Pri vsem tem pa se mora gledati na to, da je drevo pravilno vsajeno in da se pravilno ravno z njim.

Vzemimo za primer visoko vrsto jablan, ki je bila poškodovana šest let potem, odkar je vsajena. Tako drevo stane lepo zraščeno in postavljeno na dom 1 K 60 v, kopanje jame 40 v, privažanje gnoja in sajenje 60 v, kol pripravljeno 40 v, varstven koš 40 v, vsakoletno poznejše delo, ki obstoja v rezi, okapanju in zatiranju škodljivcev po 60 v = 3 K 60 v; vsakoletni prirastek 50 v = 3 K. Po šestih letih bi imelo torej tako drevo resnično vrednost 10 K. Pri tem pa je treba pomisliti, da pridemo, če vsadimo na mesto poškodovanega drevesa novo, še le v šestih letih tako daleč, kakor smo že danes. Če bi ostalo drevo nepoškodovano, bi znašal vsakoletni prirastek vsaj 50 v = 3 K, obresti v drevesu naložene glavnice po 4% = 40 v = 2 K 40 v + 10 K vrednost = 15 K 40 v svota, ki se mi mora vrniti za poškodovano drevo.

Pri drevesih, ki že rodijo, se mora tako računati, tako, da se upošteva vsakoletno sadje (brez stroškov za pobiranje), tržna cena dotične vrste sadja in starost drevesa. Torej se morajo ona drevesa, ki še niso dosegla viška svojega razvoja, torej prve polovice svoje najvišje starosti, dragače ceniti, kakor ona, ki so to starost že dosegla. Ona, ki še te starosti niso dosegla, se morajo ceniti ravno tako kakor popolnoma mlada drevesa.

Za vzgled vzemimo 18 letno drevo kake vrste jabolk.

Letni dobiček okroglo 40 kg sadja à 15 v = 6 K. Od tega se odštejejo stroški za pobiranje 1 K, torej ostane 5 K. Sedaj rabimo 18 let, da pridemo zopet do takega drevesa, torej izpade 18 krat letni prirastek, nam pa se godi škode 18 × 5 K = 90 K. K temu še treba šteti stroške za sajenje in negovanje; ti znašajo 3 K 40 v. Vsakoletni izdatki 1 K 10 v = 19 K 80 v. Torej imamo škode 113 K 20 v, ki nam jo mora lastnik lova vrniti.

Za tretji primer vzamemo 40 let staro drevo, ki je že doseglo mejo, ob kateri je njegova plodovitost največja. Vsakoletni donesek v sadju 120 kg à 15 v = 18 K. Za pobiranje sadja 2 K 50 v, ki se odštejejo, torej ostane 15 K 50 v. Lahko rečemo, da bi še dobivali to sadje 30 let, torej se nam mora vrniti 465 K, kolikor znaša škoda.

Iz teh primerov se vidi, kako se mora postopati pri ocenjevanju škode na sadnem drevju. Ta način se lahko prilagodi našim razmeram, če se pri tem še upoštevajo različne razmere, kakor: vrsta sadja, sorte, lega, ugodna ali neugodna prodaja, sad, koliko ga je vsako leto, delavske plače in drugo. Če se ne bodo vse te reči pravilno uvaževale in vračunale, ne bo ocena pravilna, še manj pa pravična. Kdor se je kedaj že pečal z ocenjevanjem take škode, mi bo rad priznal, da je to delo zelo sitno in nevhvaležno.

Če se računa po metodi čiste kapitalizacije, se ne more taki oceni nič ugovarjati. Kdor oceni, vidi v tem slučaju v letnem dobičku le rento nekega kapitala, ki je v enem smislu neomejen. Mi vsi pa vemo, da ima drevo omejeno starost, in da je tak račun previsok, nepravičen in pred

sodnijskim postopanjem nevzdržljiv in neutemeljiv.

Iz povedanega se vidi, da mora oni, ki hoče pravilno in pravično oceniti škodo, ki jo je naredila divjačina na sadnem drevju, dobro proučiti krajevne razmere. Razen tega mora gledati na to, ali so drevesa popolnoma uničena in ali je nevarnost, da odmrejo ter se posušijo, ali pa da so le deloma poškodovana.

J. L.

Draginja mesa.

Gotovo se ne najde tako kmalu zadeva, ki bi tako lahko razburila široke sloje prebivalcev in posebno meščane proti agrarcem, kakor je ravno draginja mesa. Toda temu lahko ugovarjajo agrarci stvarno in lahek jim je dokaz, jeli utemeljena ta gonja, ki jo umetno uprizarjajo gotovi ljudje. Samo iz Štajerske se je prodalo lani več ko 60.000 glav živine, ki je šla iz dežele. Večina te živine pa ni bila za klanje, ampak za pleme; šla je navadno na Nižje Avstrijsko v okolico Waidhoffena ob Ybbsi, na Zgornje Avstrijsko in na Češko. Tam rabijo mlade vole — ki se navadno kupujejo — najprej za vprego in ko se podredijo, jih izvažajo navadno na Nemško. Tudi iz Štajerske gredo pitani voli v Bregenc in v Švico; na Dunaj pa zato ne, ker so tam cene tako različne, da si govedorejec, če ne mara izgubiti svojega denarja, ne sme drzniti tje postaviti svojo živino. Pitano štajersko planinsko govedo se vsled svojega izvrstnega plemena povsodi lahko proda. Pomisliti pa moramo, da je meso štajerske živine v kljub temu, da je carina večja in da so stroški za prevažanje precejšnji, v Nemčiji vendar ceneje prodaja, kakor pri nas doma.

Če pomislimo, da sme vsaka glava goveje živine vsak dan za 30—34 v krme snesti pri naših gospodarjih, kar bi mogoče zadostovalo za kakega mesarskega psa, ne pa za govedo, nam bo pač jasno, da se pri nas v kljub veliki ceni, ki jo ima živina, govedoreja kot taka ne izplača. Govedo je nekako potrebno zlo pri vsakem gospodarstvu, ki služi v to, da dela gnoj. Res je, da ja že skrajni čas, da se zboljšajo cene gospodarskim izdelkom, ki jih izdeluje s trudom, stroški in večkrat tudi z nevarnostjo. Kakor posnemamo iz nekkih statističnih podatkov, se proda v Avstriji vsakih sedem minut jedno posestvo na javni dražbi. Hipotekarni dolgovi so se na kmetijskih posestvih v Avstriji zelo pomnožili. Blagostanje našega gospodarstva nazaduje leto za letom. Na Štajerskem so lepe, rodovitne doline brez prebivalcev. Obstanek kmetov je v nekterih krajih vsled raznih neugodnih razmer, najbolj pa vsled pomanjkanja poslov, vedno bolj v nevarnosti. Kdor torej ni prodal dovolj hitro in pristojevoljno svojega posestva, ta je moral, če ni hotel, da pride njegovo posestvo na javno dražbo, prodati hitro in za slepo ceno. Kjer je v prejšnjih letih živela jedna družina mirno, v zadovoljstvu in brez skrbi, tam se danes večkrat pase divjačina. Lov nese danes več ko gospodarstvo, kar vidimo iz tega, da kupujejo različni

„prijatelji“ kmetov posestva in jih potem puste, da se zarastejo z goščavo, da popolnoma podivjajo. Da mora v tako neugodnih razmerah postajati živina vedno bolj draga, to je popolnoma naravno in umevno. Govedorejec je namreč vedno manj, davkov in drugih izdatkov pa je vedno več.

Da pa se ovaruje kupujoče občinstvo pred nepravično visokimi cenami mesa, ki niso v nobenem razmerju s cenami živine, se mora najprej odpraviti vsako prekupovanje. Na Dunaju bi se moralo klavništvo, seveda pod popolnoma drugačnimi okolnostmi z gmotno podporo vlade in dunajske mestne občine popolnoma preosnovati. Seveda bi se moral najprej odpraviti popolnoma vpliv dunajskih mesarjev. Če bi se to posrečilo, bi to bilo v veliko korist gospodarstva in tudi onih, ki meso kupujejo. Živina bi se morala kupiti naravno v hlevu pri govedorejcu ali pa bi lahko pri nakupu posredovala zveza gospodarskih zadrug, kmetijske družbe ali njihove podružnice. Pošiljatev bi morala biti ceneja in bi se morala vršiti hitreje; tudi bi se moralo gledati na to, da se živina pri tem ne muči. Vsak nepotreben izdatek bi se moral odpraviti, užitnina bi se morala odpraviti ali vsaj zelo zmanjšati in pri razkosavanju naj bi se gledalo na to, da se vrši pravilno. Cena loja bi se lahko stem, da se carina zanj zviša, tudi primerno zvišala in postala nekako enaka ceni mesa, tako da mesar ne bi imel nič izgube. Potem bi se tudi lahko doseglo, da ne bi veliki mesarji imeli, več tako velikega dobička pri prodaji mesa. Poskusi so namreč dokazali, da dobi mesar na dunaju, če razseka in proda težkega vola, okoli 120 K čistega dobička, pri slabših volih pa še vedno 100 ali 70 K. Če še k temu računimo večkrat precejšen dobiček, ki ga ima mešetar pri posredovanju, potem si lahko mislimo, da se govedorejcu njegov trud in delo ne plača in da se pritožuje občinstvo, da je meso zelo drago.

Da primanjkuje živine, to se ne more trditi; zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem je dala tozadevno vprašati na Štajerskem, Koroškem in Češkem in tekom 14 dnij se je priglasilo za prodajo 60.000 glav živine. Da je uvoz živine iz Italije nepotreben, dokazuje dejstvo, da je moralo 50 volov iz Italije dolgo čakati v dunajski klavnici, da so dobili kupce. Cena jim je bila od 76—90 K za 100 kg žive teže; izjemoma se je prodalo 13 volov po 96 K žive teže, a to so seveda bili najboljši. A niti kakovost, niti cena ni zadovoljila dunajskih mesarjev. Večkrat je stalo mnogo, sto glav živine na klavnem trgu v St. Marxu neprodane, kar je povzročilo, da je navadno takoj padla cena za 6—10 K, ne da bi dunajski mesarji nastavili zato mesu tudi nižjo ceno. Mesarji nimajo zastoj že starih pravil. Pri vsakem drugem blagu, posebno pri žitu velja pravilo, da se ravná cena moke po ceni žita. Tega se dunajski mesarji seveda ne držijo.

Kako upravičena je bila zahteva agrarcev, da se zapro meje uvozu iz balkanskih dežel, Italije, Rusije, Francoske, nam kaže sledeča tabela, kjer se

vidi, kako so v teh deželah razširjene različne kužne bolezni pri živini. V Italiji: kuga na gobcih in parkljih 7049 slučajev, garjavost 20.448 slučajev, svinjska kuga 4055 slučajev. V Rumuniji, Srbiji in Bolgariji; svinjska kuga 4627 slučajev, koze 3579 slučajev, garjavost 4630 slučajev. Na balkanskih državah je kuga na gobcih in parkljih sploh tako udomačena, da se posamezni slučajji niti ne javijo, ker jih ni treba javiti. Od tam se je tudi skupno s svinjsko kugo zanesla v Avstrijo in Ogrsko.

Na Francoskem so morali ustaviti uvoz v veliko pariško klavnico, da so kolikor je bilo mogoče, omejili kugo. Švica je sicer dovolila uvoz, a ga je takoj zopet prepovedala, ker so se takoj pri prvih transportih pokazali slučajji kuge. Na Ruskem so znani sledeči slučajji: goveja kuga 2915 slučajev, kuga na gobcu in parkljih 39.226 slučajev, rdečica in svinjska kuga 1068 slučajev. Vedno je tam, kakor tudi v balkanskih državah kuga na pljučih, ki se ne da iztrebiti. V državah onstran morja se ne vrši nobeno varstvo glede teh živinskih bolezni; vsi tozadevni predpisi so samo na papirju. Živinsko ogledovanje se vrši na sledeči, sicer zelo lahek in preprost način: živina (ki šteje večkrat po stotine glav), se skupaj zgoni, živinozdravnik jezdi okoli te tolpe in potrdi, da je zdrava. Da je ta način nezadosten in samo pesek v oči, to je menda vsakomur umljivo.

Navadno se trdi, da agrarci zato ne puste odpreti meje uvozu, ker bi potem padla živini cena, a če zgore povedano premislimo, potem pač ne bomo več verjeli tej trditvi, a se tudi ne bomo več za njo brigali. In če bi se odprle meje tuji živini — mogoče bi res padle cene, a to je veliko vprašanje — bi se zgodilo nekaj drugega. V kratkem času bi bila vsa naša živina okužena in to bi bilo v največjo škodo našemu kmetijstvu. Zajedno pa bi cene mesa, če bi se moralo uvažati iz inozemstva, tako poskočile in prišle do take višine, da se nam o njej danes niti ne sanja.

Nikar si ne želimo razmer, ki so danes na Angleškem. Res je, da je nek mesar na Dunaju trdil na zborovanju gospodarjev in logarjev, da se prodaja v Londonu meso po 27—30 krajcarjev. Poučili pa so ga, da se je korenito zmotil. V Londonu stane *leg* boljšega mesa 3 K, inozemsko meso 2 K 65 v, 2 K 18 in najslabše meso še stane *leg* 1 K 52 v. Ravnotako je neresnica, če se trdi, da bi se lahko na Dunaju prodajal *leg* mesa argentinske živine po 80 v — 1 K. V Trstu stanejo argentinski voli, kakor smo poizvedeli 74 K, poštnina 10 K, izguba teže, izkrcanje in drugi stroški 12 K; na tak način bi nam prišli argentinski voli če ne više, na 96 K 100 *leg* žive teže. Za ta denar pa si lahko kupimo najboljših domačih volov, kolikor jih rabimo in kolikor jih hočemo. Meso teh volov pa se niti iz daleč ne more meriti z dobroto mesa, ki ga imajo naši domači voli, ker smo v zadnjem času zvedeli, kako žalostne razmere vladajo v Severni Ameriki in v Argentini, se bomo gotovo iz zdravniških in gmotnih ozirrov izrekli zoper

to, da se nam živina od tam uvaža. Vsak, kdor trezno in mirno misli, ne bo zameril našim gospodarjem, če nočejo svoje živine izpostavljati raznim nevarnostim, ki so zvezane z uvozom živine iz tujih, zlasti okuženih dežel.

Vse, kar se navadno govori zoper to, so prazne besede, ki jih mečejo različni ljudje med ljudstvo in ki bi lahko kmetu prej škodovala ko koristile. Da mora skrbeti živinozdravništvo za našo živino, to je v prvi vrsti kmetu vprašanje, ker imajo veleposestniki na Štajerskem le 12 1/2 % živine, kar je premore Štajersko. J. Thunhart.

Ali sta napredek in strokovna izobrazba našim kmetom potrebna?

Zakaj se godi kmetu od leta do leta slabše, zakaj ima pri svojem trudapolnem delu vedno manj uspeha. Vzrokov za te pojave je zelo mnogo. Tukaj jih hočemo omeniti le nekaj.

1. Glavni vzrok, da se je poslabšal gmotni položaj kmeta, je pomanjkanje izobrazbe, posebej strokovne, gospodarske izobrazbe. Časi so se spremenili, kmet pa je ostal pri vsem tak, kakoršni so bili njegovi predniki, a to je za danes premalo. Tok časa gre vedno naprej; kdor hoče ostati kot kmetovalec, ta se mora sedanjim, spremenjenim razmeram prilagoditi in to kakor hitro mu je mogoče, ker sicer je njegova škoda tem večja, čim dalje čaka.

Danes se zahteva od kmeta ne le telesno, ampak tudi duševno delo. In kakšni so naši kmetje? Mnogo jih je, ki opravijo zelo mnogo telesnega dela, a nobenega duševnega. In lahko se reče, da ti kmetje niso najslabši. Imamo pa še tudi drugo vrsto kmetov, ki se najde posebej v obližju trgov in mest: to so takoimenovani gosposki kmetje. Niso pa niti gospodje niti kmetje, in spoznamo jih lahko po tem, da nimajo nobene dobre, pač pa vse slabe lastnosti gospodov in kmetov. Da bi igrali gospode, za to so premalo izobraženi, pred vsem pa premalo premožni; veliki gospodarji niso, ker je njihovo posestvo večkrat zelo malo; kmetškega dela ne opravljajo in ne vzamejo nobenega orodja v roko, ker so za to preleni ali pa mislijo, da se to ne ujema z njihovo častjo. O teh se pač lahko reče, da je njihova izobrazba mala, njihova domišljavost pa velika. Vzrok teh in takih kmetov pa je pomanjkanje veselja, ljubezni do kmetškega poklica in to je zakrivilo pomanjkanje strokovne izobrazbe.

V gospodarstvu ni nobenega mojstra, mi vsi smo le učenci, ki se moramo vedno naprej učiti. Nihče ne ve vsega, a vsak vé nekaj in dva vsta vedno več ko jeden; zato naj nihče ne zamudi prilike, ki se mu nudi, da se česa nauči, kar mu lahko koristi, da dvigne svoje gospodarstvo in se poslužuje po možnosti vseh pripomočkov, ki so jih drugi že s pridom rabili. Takšne prilike so: obisk poučnih kmetijskih predavanj in vstop v gospodarska društva in zadruga.

Gospodarska poučna predavanja imamo že dolgo časa, a korist, ki so jo imela, je doslej še zelo mala, kajti naši kmetje se za take reči vse premalo brigajo. Naš

kmet je pač tak: če je ubog, ne gre k predavanju in pravi sam pri sebi: denarja mi potovalni učitelj tako ne bo dal in kaj drugega mi ne more pomagati. Če pa je bogat, si misli, da mu ni treba nobenega pouka. Če je duševno omejen, ne čuti nobene potrebe do višje gospodarske izobrazbe, če pa se samemu sebi zdi zelo pameten, potem je prepričan, da se tako ne more naučiti nič več novega, ker sam vse najbolje ve.

Sedaj si bo marsikdo mislil: bil sem že večkrat pri takih predavanjih, a se nisem ničesar naučil. Temu se godi ravno tako kakor tistemu, ki si je kupil neko knjigo, ker so mu ljudje pravili, da je zelo duhovito pisana. Ko jo je prečital je bil trdno prepričan, da ni duhovita in se je kar čudil, zakaj in kako so mu jo mogli ljudje tako zelo hvaliti. Pri tem pa je pozabil na to, da, če nima sam posebne duhovitosti in pameti, je tudi ne bo našel v nobeni knjigi, v nobenem predavanju.

Če gre človek enkrat ali parkrat k predavanju, še od tega ne more imeti posebne koristi. Če pa jih kdo obiskuje redno in čita poleg tega še gospodarske knjige in časopise, potem se bo po časi izobrazil, ne da bi sam vedel, kedaj in kako. Zdelo se mu bo, da zna zelo malo in da je še marsikaj, kar se bo moral naučiti. Temu čutu pa sledi želja po izobrazbi. In če je enkrat prišel kmet tako daleč, da se zaveda, da ne ve vsega in če čuti v sebi zahtevo in željo po pouku, ta je že rešen, on je že nastopil pot, ki pelje k zadovoljnosti in blagostanju.

Kar se tiče splošne izobrazbe, bo moral priti kmet po časi tako daleč, da bo lahko sam zastopal in branil svoje koristi. Advokat, župnik, profesor niso pravi in prvi poklicani zagovorniki kmetških teženj. Vsak človek in ravnotako vsak stan mora v prvi vrsti skrbeti sam za svoje lastne zadeve.

Dokler bodo kmetške zadeve v drugih rokah, tako dolgo se vse te razmere ne bodo mogle zboljšati in tako dolgo tudi ne smemo upati, da se bodo zboljšale. Da pa dobi kmetški stan dobre može v vrste, zato je potrebna izobrazba. Potrebno je, da se kmet dobro izšola in privadi domačemu delu. Tako bomo dobili dobre kmetovalce, ki ne bodo samo pridno delali, ampak ki bodo s svojimi pridelki tudi pametno ravnali, tako da jih ne bodo mogli razni premeteni izkoriščevalci opehariti.

Kmet navadno ne zaupa nobenemu študiranelemu človeku, ker ta navadno ne mara delati. To pa niso nikaki izobraženci, ampak ljudje, ki po krivem mislijo, da je delo z motiko in lopato sramotno.

Če pa je jeden pameten, a drugi neumen, nam to ne sme delati skrbi in preglavic. Najslabši ljudje so oni, ki so samo na pol pametni. Tako pravijo pregovori in ti imajo navadno prav.

2. Strokovna gospodarska izobrazba. Če gre kmet v trgovino in si kupi blago, potem vpraša trgovca, ali je blago iz volne ali iz bombaževine, ali je barva dovolj trpežna, da se pri pranju ne izpere ali ne in meni, da mora trgovec to vedeti, ker spada to v njegovo stroko, ker je to njegova stvar.

Kmet pa kupi umetno gnojilo in ne ve, kake redilne snovi ima v sebi, redi rastline in spravlja sadeže in pridelke, a vendar ne ve, kako te rastline živijo in se redijo, dasi je to tudi njegova stvar. In ravno dandanes bi si moral biti kmet glede vseh teh stvari na jasnem, da bi vedel, kako se lahko zviša dobrot in število njegovih pridelkov, in da bi vedel, kako se vse to opravi s kolikor mogoče najmanjšimi stroški.

Današnja veda je v poljedelstvu ustvarila nova zrna in novo sadje, ki je boljše, bolj rodovitno kakor ono, ki smo ga dobivali dosedaj. Poboljšala je vse domače živali glede velikosti in kakovosti, posebno goveda in svinje. Ona uči, kako moramo zdraviti različne bolezni na rastlinah in živalih, oziroma kako jih lahko preprečimo. Današnja veda uči, kako moramo krmiti in ravnati z živalimi in rastlinami, da dobimo od njih kolikor mogoče veliki dobiček. Ona uči, kako moramo zemljo pravilno gnojiti in obdelovati, v kateri vrsti moramo sejati različne setve, priporoča deteljo in lucerno, da se rodovitnost zemlje ne zmanjša, ampak po možnosti še poveča. Ona uči, da naša zemlja ni mrtva stvar, ampak da v njej živi, deluje in raste neštivilno majhnih bitij, ki zemljo pripravljajo v to, da lahko dobi rastlina iz nje primerno in potrebno hrano. Ona uči tudi, da lahko kmet vse to ali podpira ali pa ovira in zato je razumno ravnanje z rodovitno zemljo prve in največje važnosti.

Že iz tega vidimo, da je veda v tesni zvezi z rastjo vsake setve in dozorevanjem vsakega pridelka; vidimo pa tudi, kako važno in potrebno je za kmeta, posebno pa za kmetško mladino, da se mora za svoj stan znanstveno in temeljito pripraviti.

Mogoče bo sedaj marsikdo vprašal: kako pa je potem to, da so naši predniki vendar imeli lepo živino, mnogo žita in mnogo dobrega vina, dasi niso vedeli ničesar o tej znanstveni ropotiji. Odgovor je zelo lahek. Pred 100 in še več leti zemlja še ni bila tako izsesana in izmozgana, kakor je danes. Dala je mnogo tudi brez pametnega gospodarstva. S tem pa, da vsako leto zemlji več vzamemo, ko ji damo, postaja zemlja vedno slabša. Tako morajo vsi kmetje, ki še gospodarijo na stari način, jedni prej, drugi poznej propasti, posebno pa oni, ki nimajo nobenih postranskih dohodkov.

Jasno bi nam moralo biti, da nam zemlja sadežev, ki jih dobimo od nje, ne dá zastonj, ampak da nam jih tako rekoč samo posodi. Zato ji moramo dajati obresti v obliki gnoja. Če pa kmet zemlji ne plačuje dolžnih obresti, ampak jih ostane od leta do leta dolžen, kaj se zgodi z njim? Ravno isto, kakor če ne plačuje obresti pri kaki posojilnici ali hranilnici. Poženejo ga z njegove zemlje. Zemlja, ki se ne gnoji zadosti in pravilno, daje vedno manj in manj in to gre tako dolgo, da se nazadnje z žetvijo niti setev več ne plača. Kmet pa mora iti s svoje zemlje, če se neče popolnoma uničiti.

V zemlji in v zraku so vse one temeljne snovi, ki jih rabi vsako živo bitje za življenje in rast. Živeča bitja pa ne morejo teh snovij naravnost rabiti in zato morajo imeti nekega posredovalca,

ki te snovi pripravi za njihov želodec. In ta posredovalec so rastline. Rastlinstvo je ona delavnica, kjer se pripravljajo živeži za živalstvo. In po nespremenljivih zakonih narave sestavlja vsaka žival iz teh snovij, ki jih dobi od rastlin, svoje telo; od rastlin dobiva torej rast in življenje.

Snovi, ki jih ne porabi, odstrani vsaka žival z blatom in vodo, deloma tudi z dihanjem. Vse to in tudi žival sama, če pogine in zgine, se zopet spremeni v one snovi, ki jih rabi rastlina za rast in življenje.

Tako gre življenje iz zraka in zemlje v rastlino, iz te v žival, iz te v zrak in zemljo in od tam zopet nazaj v rastlino. Ta zakon narave je trden, neomajen, večni.

Potovalni učitelj Goričan.

Kako se lahko ogradijo zemljišča.

Če si napravi kak posestnik drevesnico, vrt za mlada drevesca ali za zelenjavo, se pač večkrat vpraša: kako si naj to zemljišče primerno in ceno ogradi?

To se lahko naredi na več načinov. N. pr. se postavi plot iz kolja, lat, desek ali kake druge primerne reči. Ali pa se zasadi živa meja iz gloga, gabrovja, smrečja ali kake druge rastline, ki se razraste zelo na gosto. Prvi plot pa ni ravno zelo poraben, ker precej hitro zagnije in ne trpi zelo dolgo. Živa meja pa zavzema preveč prostora in ne daje dovoljnega varstva proti zajcem in drugim škodljivcem, ki lahko pridejo v vrt in ga poškodujejo. Razen tega imata obe ti vrsti plotov to slabo stran, da dajeta preveliko senco in tako jemljeta rastlinam luč, ki jim je neobhodno potrebna pri rasti. Vrhu tega rabi živa meja precej časa, da se dovolj razraste in vsako leto jo moramo obrezavati, da ne postane preveč košata. Tudi se rade v živi meji zaredijo in vgnezdijo miši in krtice, ki so vrtu gotovo večkrat na kvar.

Pač pa lahko zelo priporočamo za ograjevanje vrtev in drevesnic plotove iz žičnih mrež. Taki plotovi se lahko kmalu postavijo in po potrebi tudi prenesejo kam drugam. Razen tega trpijo zelo dolgo in nimajo skoro nobene sence; tudi ne morejo zajci skozi njih v vrt.

Za tak plot se rabijo:

1. Stebriči. Dolgi morajo biti 2 m 20 cm in 10—15 cm debeli. Da postanejo bolj trpežni, jih namažemo popolnoma z vročim karbolinejem. Potem ji posadimo 50 cm globoko v zemljo in v razdalji treh metrov jednega od drugega. Zgornji konec se poševno odreže, da se voda lažje odteka ž njega.

2. Pocinkana železna žica. To potegnemo v treh vrstah od stebra do stebra. Jedna se potegne čisto ob tleh, druga v sredini in tretja čisto zgor. Te žice smo potegnili za to, da pripnemo nanje žičnato mrežo. Najbolj primerna je ona žica, ki ima številko 28 ali 30. To žice pritrdimo na stebričih z majhnimi sponami iz žice ali pa z žreblji, ki jih zapognemo čez žico.

3. Žičnata mreža. Ta mora biti visoka 1 m 50 cm, da ne morejo preko nje nobeni škodljivci v vrt. Luknje naj bodo široke 6 cm, žica pa debela 1.8 mm.

Meter te žičnate mreže, ki se dobi dobro pocinjena v vsaki večji trgovini za železo, stane okoli 1 K 50 v.

Če hočemo vrt še bolj zavarovati, potegnemo nad mrežo še tri vrste bodeče žice. Tako mrežo lahko kmalu in hitro postavi, kdor je le količkaj spreten.

Strokovni učitelj Otto Brüders.

Iz podružnic in krajnih društev.

Videm. Zapisnik občnega zbora podružnice c. kr. kmetijske družbe štajerna Vidmu dne 2. februarja 1907. Dnevni red: 1. Poročilo tajnikovo o delovanju podružnice leta 1906. 2. Poročilo blagajnika o denarnem stanju podružnice, pregled računa za leto 1906. in sestava proračuna za leto 1907. 3. Razdelitev odlikovanj za sadno razstavo dne 23. septembra 1906 v Rajhenburgu. 4. Razni nasveti. 5. Volitev delegatov za glavni zbor c. kr. kmetijske družbe štajerske, ki se vrši dne 3. in 4. aprila t. l. v Gradcu. 6. Volitev novega odbornika za Sromlje. 7. Uplačevanje udnine za leto 1907. 8. Sprejemanje novih udov. K občnemu zboru se je zbralo okrog 70 udov, ktere gospod predsednik dr. Schmirmaul prijazno pozdravi ter prečita dnevni red, po katerem se bodo obravnave vršile. *Ad 1.* Ker je bil tajnik zaradi stanovskih zadev zadržan se zbora udeležiti, prečita gospod predsednik njegovo poročilo o delovanju podružnice v preteklem letu. Iz tega poročila je razvidno, da je štela podružnica v začetku leta 85 udov, med letom jih je pristopilo 62, odpadlo pa vsled smrti, preselitve in izstopa 10, tako da je bilo koncem leta 137 udov. Namesto odstopivšega predsednika gospoda Dolšaka je bil novim predsednikom izvoljen gosp. dr. Schmirmaul, namesto odstopivšega tajnika gospoda Župeveca pa gospod Knapič. Zborovala je podružnica sedemkrat: v Artičah, na Sromljah in Zdolah po enkrat, na Vidmu in Rajhenburgu dvakrat. Skoraj z vsakim zborovanjem je bilo združeno učno predavanje, pri katerem je gospod potovalni učitelj Belle temeljito in poljudno predaval o sadjarstvu in vinarstvu. Podružnica je tudi iz deželnih drevesnic naročila za svoje ude sadna drevesa, potom zveze gospodarskih združenj pa umetna gnojila. Udom, ki so to želeli, je priskrbila plemenske bike in mrjasce po znižani ceni. Da se je mogel odbor posvetovati o raznih nasvetih in željah podružničnih udov, je imel skupaj pet odborovih sej. Poročilo se je vzelo odobruje na znanje. *Ad 2.* Gospod blagajnik Kline poroča nato o stanju podružnične blagajne leta 1906. Dohodkov je bilo K 1369.—, izdatkov K 1177.11, torej denarničnega preostanka K 191.89, ki je v znesku K 140.— naložen v brežiški posojilnici, v ostali gotovini pa v rokah blagajnika. Pregledovalcem računa se izvolita gospoda Anton Vahčič in Gregor Pleterski Proračun za leto 1907. se sestavi z dohodki 145 K in izdatki 55 K. *Ad 3.* Dne 23. septembra 1906 je priredila podružnica v Rajhenburgu majhno sadno razstavo. Za razstavljeno lepo sadje prisojena odlikovanja so se s primernim nagovorom gospoda predsednika razdelila sledečim udom po-

družnice: a) srebrna svetinja c. kr. kmetijske družbe: 1. Jožefu Rožman v Artičah, 2. Dominiku Ribič v Kališovecu; b) častna diploma: 1. Jožefu Habine v Kostanjku, 2. dr. Schmirmaul Matiju v Rajhenburgu, 3. Antonu Kunej v Stolovniku, 4. Francu Planinc v Libni, 5. Josipu Kline na Vidmu, 6. Josipu Cerjak v Rajhenburgu in 7. Mihaelu Senica v Dovškem. *Ad 4.* a) Ud Cerjak Martin, posestnik v Rajhenburgu, stavi sledeči predlog: „Slavna kmetijska podružnica ukreni potrebno, da se v podružničnem okolišju ustanovi vzorna kmetija, ki bode več pomogla ko časopisi in poučna predavanja, ker se bode vsak kmet lahko praktično izobraževal, videč, kako se dela na vzorni kmetiji.“ b) Ud Kostrevec Martin iz Sromelj predlaga, naj bi se podružnica krepko oprijela naprave drevesnic, da bi kmetje po ceni dobivali sadna drevesa. Gospod predsednik pripomni k temu predlogu, da je podružnica sličen predlog že sprejela, a še ni dobila od osrednjega odbora odgovora. c) Ud Pleterski Gregor stavi predlog, naj se naprosi osrednji odbor, da tudi letos pošlje potovalnega učitelja za sadjarstvo in vinorejo v vseh pet župnij podružničnega okrožja. d) Osrednji odbor se nadalje prosi, da podeli podružnici tudi letos primerno število trsnih in drevesnih škropilnic brezplačno. e) Osrednji odbor se prosi, da dovoli podružnici 10 travniških bran lažje vrste za polovično ceno. f) C. kr. kmetijska družba naj izda družbena pravila tudi v slovenskem jeziku. Istotako naj bode besedilo na reverzih za bike in merjasce tudi dvojezično. g) Osrednji odbor se naprosi, da ustanovi v področju podružnice pletarski tečaj. Najprimernejši kraj za to bi bil v Artičah, ker je v bližini mnogo vrbičja tako, da se ga vsako leto nareže do 20 vagonov in odpošlje v Italijo. Z ustanovitvijo tega tečaja bi se dala domači mladini prilika se izobraziti v tej stroki, kar bi bilo velikega gospodarskega pomena. h) Gospod Jamšek predlaga sledeče: Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe se naprosi, naj pretehta vse okolščine, kako bi bilo odpomoči velikej draginji bakrene galice. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. i) Les Martin in Rožman Jožef želita mrjasca, vplačata znesek à 30 K ter podpišeta reverz. Cizelj Janez in Cizelj Pavel ter Rožman Jožef naročijo skupno 55 kilogramov lanenega ruskega semena; 8 udov naroči po 15 jajec štajerske kokoši za valjenje. *Ad 5.* Delegatom za letošnji občni zbor c. kr. kmetijske družbe so bili izvoljeni gospodje: dr. Schmirmaul Matija, Rožman Jožef, Molan Janez in Črnoga Janez. *Ad 6.* Ker je dosedanji odbornik za župnijo Sromlje, gospod Moric Tramšek zaradi bolezni to častno mesto odložil, je bil na njegovo mesto izvoljen gospod Martin Kos iz Silovca. *Ad 7.* Udnino za leto 1907 je plačalo 27 udov. *Ad 8.* Kot novi udje so bili v podružnico sprejeti: Mihael Balon iz Volčja, Cerjak Martin iz Rajhenburga, Cizelj Pavel iz Glogovbroda, Leničar Alojz iz Auž, Molan Jožef iz Dolenje vasi, Zidar Jakob iz Auž, Zorčič Karl iz Ravu. S tem je bil

dnevni red po 2½ urnem zborovanju iz-črpan. Gospod predsednik polaga na srce zbranim udom, naj si vsak po svoji moči prizadeva delovati za povzdigo podružnice ter naj pridobi vsaj enega novega zavednega uda, ker čim večje bo število udov, tem uspešneje bode mogla podružnica delovati, ter zaključi občni zbor. Gospod Čerjak se zahvali gospodu predsedniku za njegovo delovanje v prid podružnice, gospod Kostrevec pa gospodu blagajniku, nakar vsi zborovalci zakličejo delavnemu odboru „Živijo!“

Dr. Schmirmaul, J. Knapič,
predsednik. tajnik.

Kozje. Kmetijska podružnica za kozjanski okraj je zborovala dne 24. februarja na Polju. Udeležba je bila tako obilna, da so bili prostori premajhni. Potovalni učitelj gosp. Ivan Belle je govoril o rezanju trsja ter priporočal kmetom posebne pazljivosti osobiti pri trtah, ki so trpele radi mraza. Navajal jih je, kako si izboljšajo travnike, kako naj ravnajo z gnojem, štedijo z gnojnicami, kako si naj urejajo gnojišča. Poslušalci so mu sledili z veliko pazljivostjo in ga povpraševali še o raznih gospodarskih rečeh, na koja vprašanja jim je v zadovoljstvo odgovarjal. Hvala mu! Gosp. Andrej Drogenig, posestnik na Podplatu, je predaval o gnojenju travnikov z umetnimi gnojili. Omenjeni gospod kaj marljivo deluje pri slatinski podružnici in je s svojim izgledom o umnem gospodarstvu pridobil že marsikojega posnemovalca. Hvaležni smo mu, da se je odzval našemu vabilu in tudi našim kmetom poročal o vspehih, ki jih je dosegel z gnojenjem z umetnimi gnojili. Želeti bi bilo, da bi našel tudi pri nas obilo posnemovalcev. — Dne 3. marca je zborovala podružnica v Koprivnici. Tukaj je bila udeležba še mnogoštevilnejša. Kmetje začenjajo misliti, da bodo pač morali v tem in onem začeti malo drugače gospodariti, kakor so do sedaj, sicer ne bodo mogli več izhajati, in da v to dobijo pri enakih zborovanjih navodila. Potovalni učitelj gosp. Martin Jelovšek jih je poučeval o reji goveje živine in o svinjereji, torej v panogah, koje dajejo dandanes največ dobička kmetom. Opozarjal jih je posebno, kako morajo rediti one domače živali, ktere odločijo za pleme. Slabe, premlade plemice ne bodo dajale nikoli krepkega zaroda. Skrbeti pa morajo posestniki, da imajo tudi dobro pleme v hlevu, radi tega je priporočal bikorejske zadrage. Govornik je pač povedal poslušalcem marsikaj, česar še niso slišali in mogoče tudi kot neverjetno sprejeli. Ali mi upamo, da je kljub temu podlo tu in tam kako zrno na plodosa tla, kjer bo obrodilo sad. Gosp. Jelovšek je žel splošno zahvalo in je moral obljubiti, da bode prišel zopet med nas; povabil pa je še gospodinje, ker je mnenja, da si bodo te nektare reči veliko bolj zapomnile ko gospodarji. — Z žalostjo pa smo zopet opazili, da kmetje še vedno ne znajo ceniti koristi in pomena kmetijske podružnice, dasi se jim to vedno in vedno povdarja. Kmetje, pristopite vendar k podružnici, ker le takrat, če vas je obilo skupaj, boste dosegli, česar posameznemu ni mogoče!

(Izvirna poročila. Opomba prest.)

Koledar za pokončevanje škodljivcev na sadnem drevju.

(Po knjigi dež. odbora.)

Sušec (marca).

1. Opravila meseca svečana treba dokončati.
2. Večkratno otepanje jabelčnega cvetodera ob ranih urah proti koncu sušca in po toplih legah.
3. Naročno drevje in cepiče treba pred uporabo osnažiti in oprati z raztopino od mazljivega mila in tobakovega izvlečka, da se obvarujemo krvave uši.
4. Zatiranje krvave uši v njenih zimoviščih in prvih naselbinah s tem, da s čopičem namažemo otekline in razpoke na lubadi.
5. Škropljenje breskovega drevja z bakreno-apneno zmesjo, predno odganja, da se ga ne loti kodravost.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ..	50	8—	750	7—	850	7—	9—	8—	850	7—	9—	8—	8—
Ormož ..	50	780	725	8—	880	630	7—	8—	880	630	7—	8—	8—
Gradec ..	50	885	775	850	934	675	8—	8—	934	675	8—	8—	8—
Ljubno ..	50	850	760	8—	850	650	—	—	850	650	—	—	—
Maribor ..	50	760	720	8—	840	675	850	—	840	675	850	—	—
Ptuj ..	50	850	775	9—	920	7—	8—	—	920	7—	8—	—	—
Inomost ..	50	948	890	—	—	977	—	—	—	977	—	—	—
Celovec ..	50	9—	750	825	830	725	—	—	830	725	—	—	—
Ljubljana ..	50	8—	750	775	875	650	—	—	875	650	—	—	—
Pešt ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ..	50	880	790	8—	840	7—	—	—	840	7—	—	—	—
Dunaj ..	50	795	705	759	823	630	—	—	823	630	—	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Adja		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	9—	9—	280	220	250	225	—	—	—	—	—	—
Ormož ..	50	875	11—	380	350	240	2—	—	—	—	—	—	—
Gradec ..	50	1050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ..	50	—	—	350	3—	325	280	—	—	—	—	—	—
Maribor ..	50	850	10—	250	—	240	230	—	—	—	—	—	—
Ptuj ...	50	850	950	350	280	320	260	—	—	—	—	—	—

Graško tržno poročilo.

Sejm s krmo in slamo od 25. februarja do 3. marca 1907. Pripeljalo se je 76 vozov z 608 meterskimi stoti sena in 37 vozov z 298 meterskimi stoti slame; sejm je bil slabeje obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 5.60 do K 6.60, sladko od K 5.80 do K 6.80; ržena slama od K 5.60 do K 6.10; pšenična slama od K 5.60 do K 6.—, ječmena slama od K — do K —; ovsena slama od K — do K —; ježna slama od K — do K —.

Sejm z rogato živino dne 7. marca 1907. Pripeljalo se je 340 volov, 126 bikov, 515 krav, 80 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnice in 84 konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov; 20 bikov, — krav, — telet; na Gornje Štajersko: 82 volov, 20 bikov, 74 krav, — telet; Vorarlberško: 53 volov, 9 bikov, 40 krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 128 krav, — telet;

na Češko: — volov, 7 bikov, 26 krav, — telet; v Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 78.— do K 86.— (izjemoma K 92.—), poltolsti od K 72.— do K 76.—, suhi od K 64.— do K 70.—; volji za pitanje od K 60.— do K 68.—; klavne krave, tolste od K 56.— do K 66.—, poltolste od K 46.— do K 54.—, suhe od K 36.— do K 42.—; biki od K 58.— do K 76.—; dojne krave do 4. teleta od K 60.— do K 72.—, čez 4. tele od K 48.— do K 56.—, breje od K 52.— do K 60.—; mlada živina od K 60.— do K 72.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet od K — do —; svinje od K — do K —; pitanske svinje od K — do K —.

Sejm klavne živine dne 8. marca 1907. Zaklane živina: 578 telet, 1808 svinj, 21 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.14 do K 1.20; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.22 do K 1.26; nemške mesne svinje od K 1.26 do K 1.30; nemške pitanske svinje od K 1.16 do K 1.22; ogrske mesne svinje od K 1.16 do K 1.26; ogrske pitanske svinje Ia od K — do K —; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.16 do K 1.26; bosnjaške pitanske svinje, debele, od K — do K —; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K — do K —; ovce od K —.68 do K —.76; kozlički in jagnjeta od K — do K —.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

Dne 21. marca pri Sv. Jederti*, okr. Laško; v Pernovu**, okr. Celje; v Winklu*, okr. Pöllau; v Žigorskem Vrhu**, okr. Sevnica; na Bregu pri Ptujju (svinjski sejm); v Gradcu (sejm z rogato živino); v Rogatcu**.

Dne 22. marca v Braslovčah**, okr. Vransko; v Lembergu**, okr. Šmarje pri Jelšah; v Eibiswaldu**, v Breitenfeldu, okr. Feldbach; v Semriachu, okr. Frohnleiten; v Auffenhoffu, okr. Hartberg; v Slovenski Bistrici**, v Ormožu**, v Stradnu**, okr. Cmurek; v Ernovžu**, okr. Lipnica; v Langu**, okr. Lipnica.

Dne 23. marca v Brežicah (svinjski sejm), v Gleisdorfu**, v Slovenski Bistrici*.

Dne 24. marca pri Št. Ilju pri Mariboru.

Dne 26. marca v Teharjih**, okr. Celje; v Wittmanstettenu*, okraj Deutschlandsberg; v Hartbergu*, v Ormožu (svinjski sejm); pri Sv. Križu**, okr. Rogatec; v Dobovi*, okr. Brežice; v Miesenbachu, okr. Birkfeld; v Kamnici*, okr. Maribor; v Poljčanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Heimschuhu*, okr. Lipnica; v Lipnici; v Koglhofu*, okr. Weiz.

Dne 27. marca v Mariboru* na Dravi; v Podplatu**, okr. Rogatec; na Ptujju (svinjski sejm); v Imenem (sejm ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 28. marca v Konjicah**, na Laškem**; pri Velikem Sv. Florijanu**, okr. Deutschlandsberg; v Mooskirchenu, okr. Voitsberg; na Bregu pri Ptujju (svinjski sejm); v Gradcu (sejm z rogato živino); v Rajhenburgu**, okr. Sevnica.

Dne 29. marca v Doblju, okr. okolica Gradec.

Dne 30. marca v Brežicah (svinjski sejm).

Dne 1. aprila v Spielfeldu, okr. Lipnica.

Dne 2. aprila v Wildonu**, v Kapfenbergu, okr. Bruck; v Feldbachu (sejm s konji in žrebeti); v Gradnu**, okr. Voitsberg; v Ligistu**, okr. Voitsberg; v Steinachu**, okr. Irdning; v Pingavu**, okr. Friedberg; v Knittelfeldu*; pri Sv. Ožboldu*, okr. Oberzeiring; v Kallwangu*, okr. Mautern; v Trofajah*, okr. Ljubno; v Ljutomeru**, v Muravu*; v Ormožu (svinjski sejm); pri Novi Štifti**, okr. Ptuj; v Rogatcu (sejm z veliko živino); v Radgoni*; v Podčetrtku**, okr. Kozje; v Weizu**, v Soštanju**, v Celju*.

Dne 3. aprila pri Sv. Pavla pri Preboldu*, okr. Celje; v Framu*, okr. Maribor; na Ptujju (sejm s konji, govedo in ščetinarji), okr. Kozje (sejm s ščetinarji), okr. Kozje; v Lučah (sejm z drobnico), okr. Arvež.

Dne 4. aprila pri Novi cerkvi**, okr. Celje; na Bregu pri Ptujju (sejm s ščetinarji); v Gradcu (sejm s konji in rogato živino).

Dne 5. aprila v Spodnji Poljskavi (svinjski sejm), okr. Slovenska Bistrica; v Gabersdorfu**, okr. Lipnica.

Dne 6. aprila v Dobjem*, okr. Kozje, v Brežicah (svinjski sejm).

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Mehlplatz št. 1.

I.

Kaj je storil okr. odbor v Ljubnem (Gor. Štajersko) na polju deželne kulture.

Okraj v Ljubnem, ki ima največ industrije na celem Štajerskem, podpira gospodarstvo na izvenreden način in zato se nam zdi primerno, da pokažemo to v številkah.

A. Na polju konjereje. Vsled uporabe pridobitev moderne tehnike v prometu in pri obratu industrijskih podjetij so posestniki v političnem okraju Ljubno in posebno oni v sodnijskem okraju Ljubno izgubili velike dohodke pri odvažanju rud, dovažanju premoga, pri polaganju raznih prog in ustanavljanju žičnih železnic in električnih obratov; zato so sklenili leta 1898., da se bodo posvetili v posebni meri konjereji.

Doslej so navadno kupili na Spodnjem Štajerskem ali od mešetarjev žrebeta, stara nekoliko mesecev, potem so jih dali v planine na pašo; v tretjem letu so jih vzeli domu, in so jih rabili ali doma za vprego ali pa so jih prodali na sejmu v Trofajah kupcem in mešetarjem iz Nižje in Gornje Avstrije.

Leta 1899. je kupil za konjerejo v ljubenskem okraju izredno zaslužni posestnik Tomaž Thaller, po domače Diewold, sedaj predsednik konjerejske zadruge v političnem okraju Ljubno, nekdanjega državnega žrebca „Nadus“, ga nastavljal po uspešnem licenciranju kot žrebca v Scharsdorfu pri Trofajah in s tem je stopila konjereja v političnem okraju Ljubno na trdna tla.

Do leta 1898. so gonili iz političnega okraja Ljubno, posebej iz sodnijskega okraja Ljubno in Mautern kobile k plemenjenju v paltensko dolino; število je znašalo na leto 10—20; v letu 1899 se je to število povišalo na 30, pozneje na 40. Ko se je nastavljal I. državni žrebec „Robinson“ v Scharsdorfu pri gore omenjenem posestniku, je število oplemenjenih kobil naraslo na 50.

Do leta 1901. je podpiral okrajni odbor posestnika Tomaža Thallerja z vsakoletnim prispevkom 200 K.

Ko se je nastavljal žrebec „Nadus“, se je začelo kazati med prebivalci vedno večje zanimanje za celo stvar. Okrajni odbor v Ljubnem pa je pod svojim, sedaj rajnim, predsednikom dr. Francem Hoferjem in sedanjim predsednikom, dr. Jožefom Schmöllzerjem razvoj konjereje še nadalje podpiral s tem, da so se kupile z denarnimi sredstvi okrajnega odbora plemenske kobile noriškega plemena po 1000 K. Te so se potem dale kmetom, ki so morali tekom treh let vrniti 600 K. Dobili pa so kobile s tem pogojem, da smejo žrebčke prodajati, kobilice pa morajo ohraniti doma ali pa jih lahko prodajo kmetskim posestnikom v sodnijskem okraju Ljubno po 300 K,

da jih potem ti rabijo za pleme. To pa se sme zgoditi samo s privoljenjem okrajnega odbora.

Prvo premiranje konj v Trofajah za politični okraj Ljubno je jasno pokazalo, s kakim zanimanjem so se posvetili kmetje reji noriških konj.

Za to premiranje je podaril okrajni odbor v Ljubnem 800 K, mestna občina Ljubno 300 K, osrednje ravnateljstvo Ma yr pl. Melnhofa v Ljubnem 300 K, okrajni odbor v Mauternu in interesirane občine precejšnje svote, tako da se je prvo premiranje izborna izteklo. Leta 1902. se je ustanovila za politični okraj v Ljubnem prva konjerejska zadruga na Štajerskem. Leta 1904. je bil pri Sv. Mihaelu prvi sejem za žrebeta in oboje se je doslej dobro obneslo.

V novembru leta 1906. je odobrila c. kr. namestnija pravila zavarovalnice za konje v političnem okraju Ljubno; v istem mesecu je priporočala c. kr. konjerejska družba, naj se v Scharsdorfu nastavi drugi državni žrebec, kar je visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo že potrdilo. Leta 1903. je vzela v najem zadružna planinska paša „Prenek“ na Glini, ki jo podpira vsako leto c. kr. poljedelsko ministrstvo in dežela, tako da se lahko brez vsakega pretiravanja reče, da se bo konjereja v političnem okraju Ljubno vedno razvijala.

Da pa se je vse to zgodilo, v to so največ pripomogli: c. kr. poljedelsko ministrstvo, družba za konjerejo na Štajerskem, posebno njen predsednik, vitez Haupt in bivši c. kr. okrajni glavar v Ljubnem dr. Maks grof Wickenburg.

B. Na polju živinoreje. Toliko podpor na tem polju menda ne daje noben drugi okraj na Štajerskem.

Okraj Ljubno daje:

1. za konjske kovače vsako leto št. pendije	100 K
2. za gospodarski pouk (Grabnerhof)	320 „
(Grottendorf)	280 „
3. za okrajne živinozdravnike v Trofajah in pri Sv. Mihaelu	1200 „
4. podpore zadrugi za rejo muroskega plemena	1000 „
5. nagrade za plemenski sejem Sv. Mihaelu	300 „
nagrade za licenciranje in premiranje bikov	200 „
za ogledovanje živine (vsakokrat)	800 „
6. za čebelorejo deželni zvezi na Štajerskem	30 „
7. za nagrade poslom (vsakokrat)	100 „
8. za razstavo sadja in zelenjadi (vsakokrat)	150 „
in plača razen tega vsako leto za nadzorstvo pri živinskih sejmih okoli	120 „

V zadnjem času je kupil okraj tudi konjederstvo v Hinterbergu, občina Donawitz, za 10.000 K. S tem to se prihranili strankam, posebno pri malih živalih, veliki stroški.

Če se pomisli, da namerava okraj podpirati tudi zavarovanje živine, potem se pač lahko reče, da se ne more mnogo več storiti, posebno ne z ozirom na to, ker plača industrija 80% doklad in da dobi okoli 60% doklad kmetijstvo za svojo podporo.

Ta poročila smo dobili od delavnega vodstva zadruge za rejo noriških konj v političnem okraju Ljubno, sedež v Ljubnem, registrirana zadruga z neomejenim poroštvom, in jih priobčujemo z opazko, da zelo želimo od naših zadrug takih člankov, da jih potem priobčimo.

II.

VIII. mednarodni gospodarski kongres na Dunaju 1907.

Mogoče bo zanimalo gospodarje v alpskih deželah, da se bo obravnavalo na VIII. gospodarskem kongresu, ki se bo vršil od 21.—25. maja t. l. na Dunaju, tudi o različnih planšarskih rečeh in da se bode pred vsem govorilo o sledečih vprašanjih: 1. alpe kot plemenski okoliš za oskrbovanje srednjeevropskega govedorejstva; 2. vpliv mlekarij in siraren v alpah na tamošnje govedoreje; 3. S katerimi sredstvi se lahko planine zboljšajo; 4. planinska paša in planinski gozd, primerna meja med obema, prehodi z jednega v drugega; 5. zakaj se slabšajo planinske paše in kako se naj temu odpomore; 6. razmere med mlekarstvom in živinorejo; 7. planinskogospodarska politika; 8. varstvo zoper hudournike in lavine. Poročila o vseh teh zadevah in vprašanjih so v rokah izbornih strokovnjakov. Želeli je, da se marsikdo iz alpskih dežel udeleži tega zborovanja, posebno ker bodo sklepi, ki se bodo storili tam, za nas velikega pomena. Podrobnejša obvestila glede kongresa daje tajnik izvrševalnega odbora, profesor Jožef Häusler, Dunaj, I. Schauflegasse šte. 6.

III.

VIII. mednarodni gospodarski in logarski kongres na Dunaju 1907.

Poleg VIII. mednarodnega kongresa za gospodarstvo in logarstvo, ki se bo vršil v maju 1907, se bodo vršili še mnogi poučni ekskurzi. Vršili se bodo deloma tekom kongresa, deloma po njem. Izvrševalni odbor je sestavil za ekskurze sledeči program: Pouk: poskusno gospodarstvo c. kr. višje poljedelske šole v Gross-Enzersdorfu; poskusi: na c. kr. gospodarskih preizkuševališčih; ravnanje z močvirji in barji: v Ljubljani, Admontu, v Leopoldkroni, v Bier-

mosu in Ibmu na Solnograskem; sajenje in reja rastlin: na c. in kr. domačih posestvih Orth, Esslingen in Göding, na graščini Lossdorf grofa Platti pri Mistelbachu in na graščini nadvojvode Fridrika v Ung.-Altenburgu; gospodarski stroji: poskusni zavod za gospodarske stroje v Gross-Enzersdorfu, zavodi Claythona in Schuttlewortha, Hofhera in Schranza; gospodarstvo: graščina kneza Liechtensteina v Kromau na Moravskem; reja velike živine in drob-

nice: govedorejska postaja Ung.-Altenburg, mlekarstvo na Dunaju, mlekarstvo na Nižjem Avstrijskem, žrebčarna v Muravi in zavod za rejo plemenskih svinj v Waldeggu, ogledovanje razstav konjev; melioracijska dela: Prein pri Payerbachu; privovarstvo in sladarstvo: ogledovanje pivovarne v Hütteldorfu in ekskurz v Plzenj; špirit in škrob: ogledovanje dunajskih tvornic za špirit; logarstvo: c. kr. logarska postaja Maria-brunn, ogledovanje c. kr. državnih gozdov

v Gablitzu in na Troppbergu; ribarstvo: ogledovanje ribnikov v Wittingavu; vinoreja: ogledovanje nasadov v Klosterneuburgu in Retzu; sadjereja in vrtarstvo: ogledovanje dunajskih nasadov, ekskurz v Eisgrub. Razen tega sta na dnevnem redu dva velika ekskurza po Češkem; logarski ekskurz po Češkem in Kranjskem (po Krasu). Izvrševalni odbor se peča sedaj z izdelovanjem podrobnih načrtov za te ekskurze.

Gospodarske drobtine.

Zbral —a.

Na kaj je gledati pri kupovanju trt?

Pri kupovanju trt je gledati pred vsem na to, da so trte lepe in močne in da so prave. To povdarjamo zaradi tega, ker se tu in tam dogaja, da se oddajajo tudi slabe trte in da se pošiljajo drugačne sorte, kakor se naroče. Pri cepljenkah je gledati, da so tudi dobro sprijete in zaraščene. Dobro zaraščene in lepe cepljenke

so gotovo več vredne kakor slabo zaraščene ali kakor cepljenke mešanih vrst. Zato imajo pa tudi višjo ceno. Kakor pri vsakem semenu, tako je tudi pri cepljenkah na to gledati, da so lepe, prave in dobro zaraščene, in naj je cena tudi nekoliko višja.

Pregosto sadno drevje.

Po naših sadnih vrtovih stoji drevje navadno pregosto, zato ostaja šibko in se ne more popolno razviti. Vrhovi so stis-

njeni in pomanjkljivo razviti ali pa se veje na vse strani križajo z vejami sosednega drevja. Da v taki gošči ne moremo zahtevati posebne rodovitosti, je več kot jasno. Drevju manjka zraka in svetlobe, s tem vred pa tudi potrebnih pogojev za popolni razvoj cvetja in sadu. Pregosto stoječe drevje naj se zaradi tega zredči. Slabotno in malovredno drevje naj se poseka, ostalo drevje pa dobro gnoji in dobro oskrbuje, da se bolje razvije glede rasti in rodovitosti.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

Lucullus

je najboljšo redilno krmilo za svinje, ki se daje kot dodatek k navadni svinjski reji. Izvrstno učinkuje pri reji za pleme ali na debelost. Tisoče pohvalnih priznanij.

Lucullus ima največjo redilno moč, svinje ga jemljejo radi.

Lucullus upliva najboljšo na prirast mesa in masti.

Futterfabrik Fattinger & Co., Wien-Wieden.

Nad 200 prvih daril.

Zaloga pri Francu Sovrano, Knittelfeld.

Kolje za vinograde

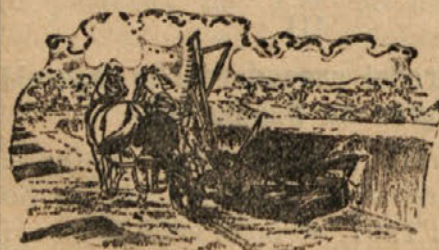
mecenov les, 30/30 mm močno, 2 m dolgo pošiljajo za zelo nizke cene 99—2

Anton Rosenberg in sinovi

Sägewerk Turnau, Gornje Štajersko.

Deering je nad vse!

Nov „Deering“ stroj za globoko kositev trave, izredna novost neprekosljivih vsled globoke rezi in trpežnosti. Svetovnoznan vsled globoke rezi in lahkote s katero se da ravnati.

Rezilo se lahko od sedeža dvigne. Nož in kolesa se začno sama gibati.

68—5

„Deering“ stroji za košnjo, grabljanje in obračanje sena, za košnjo žita in vezanje snopov.

Robert & Co.

posebna trdka za

stroje za žetev, centrifuge in motorje

Dunaj, VIII/1, Langegasse 46.

Zastopnikov iščemo.

Kolesa

motorji, orožje in lovske potrebščine

se kupijo najboljšo pri

Aloju Heu, Maribor, Gosposka ulica 84.

Strogo solidna postrežba.

Cevi za kolesa:

Znamka „Universal“	komad K	4—
„Prima „Elefant“	„	5—
„Continental“	„	6—
Zunanje: Znamka „Universal“	„	7-50
„Elefant“	„	9—
„Prima „Continental“	„	11-50
Posebno trdno za hude ture	„	15—
Dobro lepilo znamka „National“, tube po 20, 30, 40 in 50 c. Močne pumpe za nogo 3 K. Tridelne Teleskop-pumpe K 1-50-2—. Zvonci od 70 c naprej. Acetilensko svetilke, izvrstna kakovost, od 5—10 K. Pošilja se po povzetju. Kar ne ugaja, se lahko zamenja.		70—5

Gospode naročevalce

uljudno prosimo, naj se pri kupovanju blagovolijo sklicevati na naš list.

Poljske in travniške brane, zobčaste in obročaste valjarje, pluge vseh vrst, sejalnice, kultivatorje, trijerje, slamoreznice in vse druge poljedelske stroje in orodja razpošiljata točno izdelane

56—10

Panz & Sedlaczek

tvornica za stroje in voze, Welz, Štajersko.

Podružnica: GRADEC, Griesgasse 27.

Plemenski ovni

in sicer požlahtnjena Seeländer-plemena, se bodo razdelili tudi to leto med člane naše družbe, če se zavežejo, da jih bodo rabili tudi za sosednje črede.

Naročila, katerim se mora priložiti 20 K, naj se nam vpošljejo do srede aprila. Voznino mora plačati prejemnik.

V Gradcu, meseca marca 1907.

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe za Štajersko.

Akejska družba Alfa-Separator

Dunaj, XII. Wienerbergstraße 31.

Zaloga v Pragi in Krakovu.

Model 1906.

Original Alfa-Laval-Separatorji

prekašajo vse.

Izredne izboljšave.

Najbolj primerni, ker so trpežni, ker se lahko ravna z njimi in ker posna mejo čisto in največ smetane.

Dobre zastopnike iščemo.

Zahtevajte obširen cenik, ki se vam pošlje zastonj in poštine prosto.

Prodaja na drobno in skladišče vzorcev: 92—20

Gradec, Annenstrasse 26